

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Ректор Житомирського державного
університету імені Івана Франка
_____ **проф. П. Ю. Саух**

Звіт
про роботу бібліотеки
Житомирського державного університету
імені Івана Франка
за 2015 р.

Характерною ознакою діяльності бібліотеки Житомирського державного університету імені Івана Франка у 2015 році є розширення послуг для віддалених користувачів. Це вплинуло на формування пріоритетних напрямів діяльності бібліотеки, посилило вимоги до професійної підготовки та діяльності бібліотечних працівників, викликало потребу у формуванні фондів мережних локальних та віддалених документів з розгорнутою мережею пошуку, здатних зацікавити і задовольнити потреби користувача в освітній чи науковій діяльності.

У 2015 році результативність діяльності бібліотеки досягалася шляхом оптимізації за рахунок координації та інтеграції робіт усіх структурних підрозділів: адміністрації; відділу обслуговування; інформаційно-бібліографічного відділу; відділу комплектування, обробки та наукової організації каталогів; науково-методичного відділу.

1. Організація обслуговування користувачів

Бібліотечна система обслуговування налічує 5 абонементів для видачі літератури та 5 читальних залів. Загальна кількість місць для читачів у читальних залах - 470.

За звітний період кількість читачів за єдиною реєстрацією становила 10052 особи, всіма структурними підрозділами обслуговано 19706 читачів; видано 355088 примірників документів. Кількість звернень до сайту бібліотеки становить 89171.

Надання доступу до електронних інформаційних ресурсів, популяризація їх використання в університетському середовищі важливий напрям діяльності бібліотеки.

Так, згідно з Договором про науково-інформаційне співробітництво між Державною науково-педагогічною бібліотекою ім. В. О. Сухомлинського та Житомирським державним університетом імені Івана Франка відбувалося формування електронних бібліографічних ресурсів Зведеної бази даних дисертацій з питань освіти, педагогіки та психології, Зведеної бази періодичних видань ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського, Довідника науково-інформаційної й видавничої діяльності та основних заходів освітянських бібліотек МОН України та НАПН України та надання доступу до них.

У звітному періоді відредаговано та надіслано до Зведеної бази даних дисертацій 120 записів та 163 бібліографічних записи до Зведеної бази періодичних видань ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського.

Відбувалось оновлення та модернізація комп'ютерної та організаційної техніки. Технічними засобами є: персональні комп'ютери – 51, у т. ч. для співробітників – 22, для користувачів – 29. З них доступ до мережі Інтернет – 45; копіювально-розмножувальна техніка: – 11 у т. ч. сканерів – 2, принтерів – 6, ксероксів – 1, багатофункціональні пристрої – 2.

Протягом року з комп'ютерної мережі бібліотеки читачам надавався доступ до текстів УНЛК (Українського національного лінгвістичного корпусу).

На сайті бібліотеки bib@zu.edu.ua працює віртуальна довідкова служба

«Запитай бібліотекаря», що виконує запити віртуальних користувачів. За 2015 року зареєстровано 43 користувачі, виконано 37 віртуальних запитів-довідок, звернень до віртуальної довідкової служби з унікальних IP-адрес – 97, а всього бібліотекарями виконано 2563 тисяч тематичних довідок.

Проведено моніторинг інтересів користувачів бібліотеки шляхом опитування на сайті бібліотеки. Створено і представлено на сайті bib@zu.edu.ua презентацію «Результати опитування користувачів бібліотеки».

Створено електронний фонд навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін, у якому розміщено матеріали з понад 1175 навчальних дисциплін. Загальна кількість звернень до фонду 4066, з унікальних IP-адрес – 3072. Надано паролі до 50 дисциплін.

Новим є online-замовлення бібліографічних списків літератури до навчальних дисциплін - 29. Через online-замовлення відбувається і визначення УДК.

Потребою часу є організація книгозабезпечення засобами сайту бібліотеки bib@zu.edu.ua та WEB Ірбісу, звернення до яких фіксуються за допомогою Google Analytic:

- Звернення до WEB Ірбісу: загальна кількість – 72982; унікальні IP-адреси – 65738;
- Звернення до сайту бібліотеки – 9171, всього перегляду сторінок – 16547.

Для поліпшення обслуговування користувачів бібліотеки на абонементях велися картотеки: реєстраційна, знахідок, відмовлень, тематичні;

2. Культурно-просвітницька робота

Культурно-просвітницька робота є суттєвою складовою діяльності бібліотеки, вона спрямована на популяризацію фонду та послуг бібліотеки у середовищі університету та громадськості. План культурно-просвітницької роботи представлений на сайті бібліотеки bib@zu.edu.ua як додаток до Плану роботи бібліотеки.

Поряд з традиційними тематичними виставками, відкритими переглядами, яких представлено 187 на основі 3050 документів, звичними стають і інноваційні культурно-просвітницькі заходи – віртуальні виставки, чисельність яких у 2015 році – 23, кількість представлених у них документів – 403.

Новими формами роботи стали бібліоквест «Сутінки у бібліотеці» та виставки ай-стопери.

Згідно з планом роботи бібліотеки проводилися масові заходи (13), що сприяли пропагуванню та розкриттю через книгу змісту загальнолюдських цінностей, історичної, наукової та культурної спадщини.

Важливим напрямом культурно-просвітницької роботи є забезпечення максимальної інформованості студентів, викладачів університету щодо діяльності та пошуку інформації у вузівській бібліотеці. Формами роботи стали:

- практичні заняття з дисципліни «Основи наукових досліджень» – всього 10,

присутніх 188 осіб;

- практичне заняття «Культура навчального видання» з дисципліни «Навчальне видання» (всього 1, присутніх 7 осіб);
- екскурсії бібліотекою – зі студентами I курсу ННІ філології та журналістики – 44 особи;
- бібліотечні уроки – всього 4, присутніх 57 осіб;
- презентація книг: „Новий цифровий світ” – 40 присутніх;
- бесіди зі студентами усіх перших курсів про структуру бібліотеки, склад фондів та ДБА бібліотеки – 111 годин, 833 студента;
- відбувалася популяризація фонду букіністичної літератури. Створено та розміщено на сайті бібліотеки bib@zu.edu.ua віртуальні виставки букіністичної літератури (68 сторінок, 66 документів):
  1. Свій талан у всіх: до 220-річчя від дня народження російського письменника, драматурга О. С. Грибоедова
  2. Цікавий світ фізики
  3. Книги-ювіляри 2015
  4. Істина і справедливість понад усе, бо тільки від них залежить велич націй: до 175-річчя від дня народження Еміля Золя
  5. Феноменологія духа Гегеля
  6. Цікавинки зоологічного світу
  7. Математика цариця наук (7 сторінки, 178 документів);
- продовжено організацію полиць буккросингу – встановлено у гуртожитку №4 та №3 та ННІ іноземної філології.

Новою формою проектної діяльності стали проекти, які представлені на сайті bib@zu.edu.ua:

- «Крок назустріч» – 20 інформаційних бюлетенів;
- «Радимо прочитати» – 27 книг.
- «Особливості заповнення полів бібліотечної системи «Ірбіс» – 2 бюлетені.

Підтримуються традиційні донедавна форми культурно-просвітницької роботи. Серед них, наприклад, вечір, присвячений Дню української писемності та мови «Мова моя материнська, квітни в душі й на устах...» у гуртожитку №4, проведений бібліотекою.

Організовано створення Бібліотеки для військової частини міста – всього 400 книг.

3. Довідково-бібліографічне та інформаційне обслуговування

Ознакою довідково-бібліографічного та інформаційного обслуговування є поєднання традиційних та інноваційних форм роботи.

Щоденно ведеться робота з організації сайту. Сайт підтримується англійською та російською мовами. Відображається інформація про усі заходи, які відбуваються у бібліотеці:

- кількість анонсів – 255;
- кількість розгорнутих описів подій – 181;
- кількість фотоматеріалів до подій – 641;

- кількість відеоматеріалів до подій – 4.
- Суттєвою складовою інформаційного обслуговування стали:
  - віртуальні презентації книг, створені бібліотекарями, – 14 (267 слайди; 224 документи), наприклад, Лицарі барвистої палітри; Про журналістику замовимо слово; Жінки незвичайної долі; Стародавній Єгипет у художній літературі; Агата Крісті; Епістолярний роман; На перехресті мов і культур: English-speaking countries; Олімпійські горизонти спорту; У світі рослин; Реклама; Конфлікт. Конфліктологія; Театр та кіно тощо;
  - тематичні списки – 23 (220 сторінок, 1010 документів), наприклад, Журналістика: вчора, сьогодні, завтра; Teaching English. Проектуємо урок разом; Ігри у навчанні іноземних мов; Писанки з мережками стали обережками; Читацька орбіта новинок; Лабіринтами нових книг; Літературний екскурс новинок; Корифей української культури ХХ століття - до 120-річчя Максима Рильського; Засвітився сам од себе до 130-річчя Володимира Свідзинського; Соловецькі в'язні з України тощо;
  - віртуальні презентації бібліотечної тематики – 2 (42 слайди), наприклад, Результати опитування користувачів сайту бібліотеки 2014 – 13 слайдів; Віртуальний світ бібліотек (на прикладі бібліотеки ЖДУ ім. І. Франка) – 22 слайди;
  - списки нових надходжень – 16 (173 сторінки).

Набули подальшого розвитку бази даних (БД) різноманітної інформації:

- Електронний каталог – введено 11639 (заг. к-сть 70183 зап.);
- Каталог дисертацій – введено 38 (заг. к-сть 252 зап.);
- Каталог авторефератів – введено 36 (заг. к-сть 174 зап.);
- Букіністичний каталог – введено 458 (заг. к-сть 937 зап.);
- Волинь-Житомирщина – введено 723 (заг. к-сть 768 зап.).

Сформовано та розміщено на сайті бібліотеки та у локальній мережі наукового читального залу списки тем дипломних робіт - 9 (54 сторінок) – 981 тема.

На допомогу користувачам доповнено науково-допоміжний анотований бібліографічний покажчик «Дисертації фонду бібліотеки Житомирського державного університету ім. І. Франка» та покажчик «Періодичні видання 2015: довідник», 5 прим., електронна і принтерна форма, які представлено на сайті bib@zu.edu.ua.

Проведено комплексні інформаційні заходи: День кафедри – 18; День дипломника – 1; День аспіранта – 1.

Надано 1446 шифрів УДК.

Розроблена електронна закладка КО (книгозабезпеченність) – 712 навчальних дисциплін.

4. Формування фондів та організація довідково-пошукового апарату

Основу якісного формування фонду складає його оптимальна відповідність напрямкам навчального процесу університету. На підставі службових записок від завідувачів кафедр та аналізу фонду з урахуванням

картотеки відмов проводилось комплектування та доукомплектування кафедр (9).

За кошти університету фінансування бібліотеки становило: на придбання книг 58189,20 грн, на придбання періодики 99210,69 грн.; сума благодійних коштів склала 46281,28 грн.

Бібліотека отримала 4122 прим. видань, з них: книги/брошури – 1605; на CD-носіях – 40; журналів/газет - 1413/35; дисертацій і авторефератів – 83; дипломних робіт – 981.

Поряд з електронним каталогом бібліотека продовжує систематично наповнювати картками генеральний алфавітний каталог (ГАК) – 704 карток, систематичний каталог (СК) – 914 карток, топографічний каталог – 704 карток та систематичну картотеку статей (СКС) – 822 картки. Відбувалося редагування СКС читальних залів – 984 картки. Редагувались СКС та частина АК – 984 картки. Поповнено каталог назв художніх творів: надруковані і вставлені нові картки – 30 шт.

З метою оперативного комплектування дисциплін кафедр новими виданнями, урізноманітнення фонду, інформування викладачів, студентів про новинки навчальної, наукової, художньої літератури організовувалися книжкові виставки видавництва України (6).

Організовано облік книговидачі на кафедрах та у науково-дослідних лабораторіях (17/2), проведено навчання лаборантів щодо процедури обліку видачі книг. Засобом електронного щоденника інформація щомісячно надходить до бібліотеки.

5. Організація і збереження книжкового фонду

З метою організації та збереження книжкових фондів у 2015 році:

- проведено 6 переобліків;
- разом з кафедрами проведена робота з фондом задля відбору морально застарілої літератури та фізично зношеної літератури, списано творів друку з інвентарних книг – 7894 прим.;
- замінено 296 загублених читачами книг;
- відбувалася ліквідація заборгованості користувачів бібліотеки: посилались листи-нагадування (75 шт.), надіслано понад 300 СМС повідомлень, здійснено сотні телефонних дзвінків, відбувалось інформування дирекцій і деканатів, складено списки боржників бібліотеки і повідомлено деканати факультетів та дирекції інститутів;
- оновлено роздільники абонементу № 1 відділ «б» та наступних підвідділів, а також «8Р1», «УФ», «ИФ», «РФ» та ін. Всього 230 роздільників
- оновлено роздільники для німецької та англійської художньої адаптованої літератури у фонді 4И (Нім), 4И (Англ.) – 30 шт.
- реорганізовано фонд «б», здійснено розподіл на більш детальні відділи;
- для поліпшення обслуговування користувачів бібліотеки на абонементях велися картотеки: реєстраційна, знахідок, відмовлень, тематичні.

6. Методична робота

Відбувалися засідання методичної комісії бібліотеки з питань організації роботи ЕК, співпраці з Державною науково-педагогічною бібліотекою ім. В. Сухомлинського, створення електронного навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін (3 протоколи).

Проводилася робота з редагування записів в електронному каталозі та редагування словника в електронному каталозі.

Удосконалювалось використання локальної мережі бібліотеки - проводились заходи щодо підтримки та активізації АРМ «Читач», «Каталогізатор», вивчення можливостей експортування/імпортування документів за допомогою АРМ «WEB».

Створено та надано у користування бібліотекарям інформаційно-методичні бюлетені щодо роботи в програмі Ірбіс. Проведено консультування бібліотекарів з формування гіперпосилань у бібліографічних списках (2).

Проведено майстер-клас з лаборантами кафедр університету щодо роботи з ЕК, впровадження нових форм звітності для матеріально-відповідальних осіб кафедр за бібліотечний фонд.

Працівники бібліотеки були учасниками Міжрегіональної науково-практичної конференції «Бібліотека – пріоритетний ресурс освіти: нові можливості бібліотек ВНЗ у сучасному інформаційному просторі» у Національному агроекологічному університеті м. Житомир, на якій представлено 3 статті та доповідь-презентацію.

7. Бібліотечний маркетинг

Бібліотечний маркетинг був направлений на створення позитивного іміджу бібліотеки як інформаційного та культурно-просвітницького центру університету, пропагування системи інноваційних та традиційних бібліотечних послуг, вивчення інформаційних потреб та запитів користувачів, налагодження зворотного зв'язку із користувачами, розширення мережі віртуальних користувачів, налагодження взаємовигідних зв'язків із провідними бібліотечними установами, пропагування фондів бібліотеки у внутрішньому та зовнішньому середовищі, пошук партнерів для спільних проектів.

Основними напрямками стали:

- розміщення інформації про вузівську бібліотеку на сайті університету 7 новин проілюстрованих 23 фото;
- висвітлення бібліотечних подій на сайті бібліотеки: анонсування подій – 282 укр. м. та 227 рос. м.; розширений звіт про події – 181 (641 фото) укр. м. та 151 (570 фото) рос. м.;
- пропагування книжкового фонду: списки нових надходжень – 16 (173 сторінки); презентацій – 16 (310 слайдів); бібліографічних покажчиків – 1 (98 сторінок); бібліографічних списків – 23 (218 сторінок); списки дипломних робіт - 9 (54 сторінки)
- збір та висвітлення інформації про бібліотеку в ЗМІ: публікації про бібліотеку – 11 (Сайт zu.edu.ua, Соціальна мережа facebook, Сайт news.dks.com.ua, газета «Універсум»);

- електронною поштою надіслано 1173 листа;
- інформування про річний план роботи бібліотеки на сайті bib@zu.edu.ua;
- робота спільно з деканатами, дирекціями; кафедрами, студентським активом, викладачами з різноманітних питань;
- моніторинг інтересів користувачів - встановлення опитувальників на сайті bib@zu.edu.ua - 7.
- підтримуються сторінки бібліотеки у соціальних мережах: Ц.Укр – 252 повідомлення (253 підписників); Фейсбук – 261 повідомлення (3407 підписників), повідомлень; Твітер – 269 повідомлень (332 підписників).
- представлено бібліотеку у регіональному обговоренні «Бібліотеки в умовах кризи» у представництві УБА в м.Києві – 1 виступ тощо.

8. Бібліотечний менеджмент

Своєчасно здійснено планування діяльності підрозділів бібліотеки. На цій основі розроблений, затверджений в установленому порядку і представлений на сайті бібліотеки План роботи бібліотеки Житомирського державного університету ім. І.Франка.

З метою контролю виконання плану та поточного регулювання діяльності щопонеділка відбувалися наради при директорові.

Створено зведені звіти роботи підрозділів бібліотеки за 2015 рік, на цій основі здійснено обрахування кількісних показників діяльності бібліотеки та заповнення «Таблиці основних статистичних показників діяльності бібліотеки ВНЗ України III - IV рівнів акредитації за 2015 рік» за двома формами.

Проведено інвентаризацію основних засобів бібліотеки.

Оновлено соціальний паспорт бібліотеки.

Директор бібліотеки

Б. М. Ренькас